

976/51

MATHEMATEG C4

Mathemateg Bur

P.M. DYDD IAU, 14 Mehefin 2007

(1½ awr)

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen:

- llyfr ateb 12 tudalen;
- Llyfryn Fformiwlâu;
- cyfrifiannell.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Atebwch **bob** cwestiwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Atgoffir chi bod angen Cymraeg da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

1. (a) Mynegwch $\frac{x+3}{x^2(x-1)}$ yn nhermau ffracsiynau rhannol. [4]

(b) Darganfyddwch $\int \frac{x+3}{x^2(x-1)} dx$. [2]

2. Darganfyddwch hafaliad y tangiad i'r gromlin

$$x^5 + xy^2 + y^3 = 17$$

yn y pwynt $(-1, 3)$. [4]

3. Darganfyddwch holl werthoedd x yn yr amrediad $0^\circ \leq x \leq 360^\circ$ sy'n bodloni'r hafaliad

$$4\cos x + 2\sin x = 3. [7]$$

4. Ehangwch $(1+4x)^{\frac{1}{2}} - \frac{1}{1+3x}$ hyd at y term yn x^2 . Ar gyfer pa amrediad o werthoedd x mae eich ehangiad yn ddilys? [7]

5. Cylchdroir y rhanbarth sydd wedi'i ffinio gan y gromlin $y = \sqrt{e^{2x} + 1}$, yr echelin- x a'r llinellau $x = 0$, $x = 1$, trwy bedair ongl sgwâr o amgylch yr echelin- x . Darganfyddwch gyfaint y solid a gynhyrchir, gan roi eich ateb yn gywir i dri lle degol. [4]

6. Mae gan y gromlin C yr hafaliadau paramedrig $x = 2t$, $y = t^2$.

(a) Dangoswch y rhoddir hafaliad y normal i C yn y pwynt P â pharamedr p gan

$$x + py = p^3 + 2p. [4]$$

(b) Mae'r normal i C yn y pwynt P yn croestorri'r echelin- x yn A a'r echelin- y yn B . O wybod mai O yw'r tarddbwynt a bod $OA = 2OB$, darganfyddwch werth p . [4]

7. (a) Darganfyddwch $\int x^2 \ln x dx$. [4]

(b) Defnyddiwch yr amnewid $x = 2\sin\theta$ i ddangos bod

$$\int_0^{\sqrt{2}} \frac{x^2}{\sqrt{4-x^2}} dx = \int_0^a k \sin^2 \theta d\theta,$$

lle mae gwerthoedd a a k i'w darganfod.

Trwy hyn, neu fel arall, enrhifwch $\int_0^{\sqrt{2}} \frac{x^2}{\sqrt{4-x^2}} dx$. [8]

8. Gellir modelu pris eitem $\pounds P$ ar amser t mlynedd gan newidyn di-dor sydd fel bod cyfradd cynnydd P mewn cyfrannedd union â P .
- (a) Ysgrifennwch hafaliad differol y mae P yn ei fodloni. [1]
- (b) O wybod mai pris yr eitem pan fydd $t = 0$ yw $\pounds 50$, dangoswch fod $P = 50e^{kt}$, lle mae k yn gysonyn positif. [5]
- (c) Pris yr eitem ar ôl saith mlynedd yw $\pounds 65$. Darganfyddwch bris yr eitem ar ôl un deg chwe blynedd. [4]
9. (a) Rhoddir fectorau safle'r pwyntiau A a B , mewn perthynas â tharddbwynt sefydlog O , gan $\mathbf{i} + 3\mathbf{j} - 2\mathbf{k}$ a $3\mathbf{i} + 6\mathbf{j} + \mathbf{k}$, yn ôl eu trefn.
- (i) Darganfyddwch $\mathbf{AB}$.
- (ii) Darganfyddwch hafaliad fector y llinell AB .
- (iii) Hafaliad fector y llinell L yw $\mathbf{r} = 2\mathbf{i} + 3\mathbf{j} + 7\mathbf{k} + \mu(\mathbf{i} + \mathbf{j} + 4\mathbf{k})$.
O wybod bod L ac AB yn croestorri, darganfyddwch fector safle'r croestorfan. [9]
- (b) Darganfyddwch yr ongl rhwng y fectorau $\mathbf{i} + 2\mathbf{j} - \mathbf{k}$ a $3\mathbf{i} - \mathbf{j} + 2\mathbf{k}$. [6]
10. Cwblhewch y prawf trwy wrthddywediad canlynol i ddangos, os yw n yn gyfanrif positif a $3n + 2n^3$ yn odrif, yna mae n yn odrif.
- Mae'n hysbys bod $3n + 2n^3$ yn odrif.
Tybiwch fod n yn eilrif ac felly mae $n = 2k$.* [2]